

Pojďte s námi putovat po zámčích

Našli jste zálibu v turistice a rádi se vydáváte poznávat krásy naší země? Tak to jste se už určitě někdy dostali do situace, že stojíte před zámekem a marně bušíte na jeho vrata. Veřejnosti nepřístupný! Kam teď? Který jiný zámek si vyberete jako cíl své cesty? V rozhodování vám

určitě pomůže ucelený přehled pražských a středočeských zámků, který právě držíte v ruce. Bude-li se vám chtít pak doma v klidu nahlédnout hlouběji do historie jednotlivých zámků, podívejte se na www.stredoceske-zamky.cz. Přejeme vám mnoho krásných zážitků!

Paraglidista, cestovatel, dobrodruh a autor leteckých fotografií **Jiří Jiroušek** říká:

Krásy Vltavy poznávám z nebe i vody

SYLVIE PETRÁKOVA

Praha – Málokdo o sobě může říct, že poznal krásu českých zámků tak důkladně a z takové perspektivy, jako paraglidista Jiří Jiroušek. Zážitky z cest oblohou přináší zpátky dolů na svých fotografiích, z nichž jich několik poskytl právě příloze Cesty městy. O svém létání nad českými městy a jejich památkami si s námi popovídal.

Před jak dlouhou dobou jste začal létat?

Začal jsem na padáku v roce 1994. Původně jsem se přihlásil do kurzu na bezmotorový paragliding. Začátek prázdnin jsem strávil pobíháním s hadrem nad hlavou, rozmotáváním šňůrek a sbíráním odvahy k prvnímu letu. Papíry na paragliding jsem sice bez problému udělal, ale vlastní výbavu jsem si pořídil až za rok.

Co vás táhlo nahoru?

Létání. Byl to prostě sen. Od malička jsem stavěl modýlky, házel vlašťovky z papíru. Zajímal mě let. Jenže koukání na modely mi nestačilo. Jednou jsem zahlédl paraglidistu na mírném svahu za Příbramí, jak se pokouší vznést. A šlo to. Sice jen metr či dva nad zemí, svah nebyl velký, pár sekund nahoře, ale létal. Přes kamarády jsem se doptal, o co vlastně jde, že to není seskokový padák, a jak se dělají kurzy.

Mluvíte o bezmotorovém paraglidu, ale pokud se nepletu, létáte s motorem. Proč?

Byla to spíše z nouze ctnost. Vždy mě lákalo hlavně bezmotorové létání, v tichu kroužit nad krajinou, ale po pěti letech s výbavou pro bezmotorový pa-

JIŘÍ JIROUŠEK tam, kde mu je nejlépe. Na nebi. Foto: archiv J. Jiroušek

ragliding jsem poznal, že tohle létání je hodně o čase. Musí být správné podmínky, dost se cestuje, čeká se na vítr. Já chtěl ale létat i v zimě a neměl čas vyseřadovat po kopcích. Byl jsem zrovna po škole a pracoval jsem. Časem jsem vyzkoušel i ultralight a větroně, ale tam se cítím svázanější.

Jak to myslíte? Je to méně svobodné?

Za sklem to není ono. Paragliding je nejbližší přírodě, nejjednodušší, mám široké zorné pole, cítím vítr, vůni trav, teplotu vzduchu na tváři.

Kde nejraději létáte?

Kolem Vltavy. Miluji Vltavu. Jsem vodák a jachtař. Takže znám Vltavu z nebe i vody. Její koryto se zařezává od Zvíkova až do Prahy do skalnatého údolí, vytváří nádherné zákruty. Okolí Orlika je moje nejoblíbenější letová a fotografická oblast. I horní část je k pokoukání. Lipenská nádrž, Mrtvý luh, to vše

jsou místa, která nemají v Čechách obdobu. Žádná jiná řeka není taková. Ostatní jsou nevýrazné, malé, proti Vltavě chudé. Labe je sice velká řeka, ale není hravá. Vltava je jako veverka. Skáče sem a tam, prudce zahýbá, nebojí se kopců a skal. Radost pohledět...

Jak jste se dostal k fotografování?

Nejdříve jsem fotografoval lidi kolem sebe, spolužáky na gymnáziu, kamarády na výletech, rodinné akce. Jak jsem začal létat, přišlo mi normální, že tahám foťák nahoru. Při bezmotorovém létání v Čechách jsem neměl tolik času mačkat spoušť. Navíc byla doba analogová, film a vyvolání něco stálo, neměl jsem pořádné vybavení, proto jsou snímky z té doby úsměvné, nepoužitelné. Jen jako osobní vzpomínka. Díky mému focení jsem se dostal bližší mezi firmy od paraglidingu, dával jsem fotky pro prezentaci, oni mi pak prodali levnější padák, udělali servis a podobně.

Není fotografování při letu poněkud komplikované a náročné?

To je různé, záleží na počasí. Někdy je úplná pohoda, někdy bojujete. Nejhorší je start. Paramotor je těžký, k tomu vybavení, záložní padák ... a navrch foťák. Fotím digitální zrcadlovkou, musím dávat pozor, aby se s drahým přístrojem nic nestalo. Při startu tohle všechno váží 45 kilogramů. Hodíte to jako ruksak na záda, padák za sebe, a pak s tím ještě musíte běžet. Neběžíte sice maraton, ale pár desítek metrů stačí ke slušnému zapocení.

Kdy vznikají nejlepší fotky?

Nejlépe fotky vznikají ráno. Startujete se při východu slunce. Tráva je mokrá, teploty nic moc, člověk je i v létě nabalený jako na lyžování na ledovci. Ale vše se změní, když vzlétne a vidíte, jak paprsky sluníčka kreslí pomocí stínu po naší zemi. V tu chvíli mi je dobře, nádherně. Začne focení a já jsem nejšťastnější člověk na světě. Samotný let trvá hodinu až tři. Ke konci už je slunce vysoko, krajina začne být obyčejnější.

Co plánujete do budoucna?

Létat a fotit (*smích*). Možná nějakou samostatnou knihu bych rád udělal. Ale musí to mít náboj, něco víc než šikmé pohledy z nebe. České obrázky! Při pohledu na ně srdce bije silněji. Létal jsem dost i v zahraničí, ale u nás je můj způsob létání ideální. Malé létání do malé země. Jako když jezdíte na kole. Můžete prošmejdít i nenápadná místa, hodně objevit.

Když zahlédnete Jirku na nebi a zavoláte, neuslyší vás. Raději ho hledejte na stránkách www.nebeske.cz

Schwarzenbergové

Schwarzenbergové jsou původem franský šlechtický rod, poprvé doložený roku 1127. Prapředkové rodu si původně říkali ze Seinsheimu či Sowensheimu, až na počátku 15. století získali panství a jméno Schwarzenberg. Za podporu krále Zikmunda ve válečných výpravách obdrželi některé statky v Čechách a povýšení do stavu svobodných pánů. V 15. století se rod rozdělil do tří větví. Dvě vymřely, třetí našla domov v Čechách. O polepšení erbů o hlavu Turka, kterému krkavec vyklovává oko, se postaral Adolf Schwarzenberg, jenž se roku 1599 účastnil tažení proti Turkům, kde byl po vítězné bitvě u Rábu vyznamenán titulem říšského hraběte. Vítězství slavila celá křesťanská Evropa. Roku 1654 získávají Schwarzenbergové v Čechách inkolát (jakousi historickou obdobu dnešního občanství). Jejich prvním trvalým jménem v Čechách je panství Třeboň. Nákupem statků a dědictvím

po Eggenbercích pak formují rozsáhlou državu v jižních a severních Čechách (například Český Krumlov, Hluboká nad Vltavou, Netolice, Prachatice, Volary, Vimperk, Orlík) a připojují ji k územím držným v Bavorsku, Dolních Rakousích a ve Štýrsku. Před rokem 1918 patřili Schwarzenbergové k nejbohatším v Evropě. Současnou hlavou rodu je Karel VII. Jan.

Lobkowiczové

Český šlechtický rod, jehož kořeny sahají do 14. století. Lobkowiczové hráli historicky důležitou úlohu v české a evropské politice. Byla mezi nimi knížata Svaté říše římské, nejvyšší kancléř Království českého, řada z nich byla držitelé Řádu zlatého rouna, nejvyššího vyznamenání habsburského domu. Jeden z potomků rodu, Zdeněk Vojtěch

Popel z Lobkovic, získal obrovský majetek díky pobělohorským konfiskacím a další vyženil sňatkem s Polyxenou z Pernštejna. Od poloviny 18. století existují na sobě dvě nezávislé knížecí rodiny – mělnická a roudnická, z níž se dále oddělily větve křimická a dolnoberkovicá. Za druhé světové války odmítli Lobkowiczové kolaboraci. Po roce 1948 někteří příslušníci rodu zůstali ve vlasti, jiní emigrovali. Po listopadu 1989 vstoupilo několik členů rodu do aktivní politiky. Hlavní sídla rodu v Čechách jsou Hořín, Mělník, Bílina, Lobkovice, Drahenice, Křimice, Dolní Bečkovice, Roudnice, Nelahozeves, paláce v Praze na Hradčanech a na Malé Straně.

Kolowratové

První zmínka o jméne Kolowrat pochází z konce 13. století. Sledovatelný rodokmen začíná v roce 1347 Albrechtem z Kolowrat. Už v té době se rod dělil minimálně do osmi větví. Většina z nich záhy vymřela, s výjimkou Libštejnských a Krakovských. Významných úspěchů dosáhli Libštejnské z Kolowrat. Hanuš Libštejnský podporoval krále Zikmunda, ten mu za jeho služby daroval hrady Žebrák, Točnick a Dobříš. Nejproslulejší zástupce a poslední člen libštejnské větve byl pak František Antonín, velký příznivec založení Národního muzea. Svě statky spolu se jménem odkázal linii Krakovských, jež nesou jméno po hradu Kra-

kovci na Rakovnicku. Z nich se dařilo zejména Albrechtovi Vilémovi, který byl prezidentem královské komory, vrchním sudím a nejvyšším hofmístrem. Pětkrát se oženil a významně tak rozšířil majetky. Jeho potomci rozdělili rod na linii týneckou a březnickou. Po návratu z emigrace byl rodině vrácen zámek v Rychnově nad Kněžnou, Černíkovcích a zámček Černá Voda v Orlických horách. Pražský Kolovratský palác pronajali potomci Národnímu divadlu za symbolickou cenu.

Schlikové

Schlikové patřili na konci 14. století mezi zámožnější rodiny neurozeného původu (podle některých pramenů patřili k rytířským rodům). Vzešli z Chebska a dlouhou dobu ničím nevyčnívali. Skutečným zakladatelem věhlasu byl teprve Kašpar Schlik, vzdělaný dvořan císaře Zikmunda. Získal si důvěru panovníka svými diplomatickými schopnostmi a stal se nejvyšším kancléřem. Záhy byl povýšen do panského stavu a užíval privilegia svobodného pána z Bassana a Holíč. Kašpar shromáždil v Čechách značné majetky, zejména na Chebsku a Loketku. V roce 1516 se objevila na šlikovských statcích bohatá ložiska stříbrné rudy. Štěpán Schlik založil město Jáchymov, kde začal razit tolar. Díky nim rodina vešla ve známost po celé Evropě. Císař Ferdinand I. však rodině právo těžby i doly brzy odejmul. Ztráta přivedla Schliky k odbojně české šlechtě. Po porážce stavovského povstání ztratili některé statky. Následně jedna část rodiny emigrovala, zbytek rodu zůstal ve vlasti. V českých zemích setrvala pouze kopidlanská větev, dodnes žije na zámku v Jičíně, který je oblíbeným cílem horolezců, rybářů, cyklistů a myslivců.

Šlechtické rody z Čech, Moravy a Slezska

PŘIPRAVILA: SYLVIE PETRÁKOVÁ

Zajímají vás osudy české šlechty? Chcete se dozvědět něco zajímavého o jejím původu, o tom, jaká panství vlastnila či o tom, jestli se dostala po revoluci 1989 zpět ke svým majetkům? Pak právě pro vás jsou určeny následující stránky, na kterých přinášíme přehled těch nejvýznamnějších českých šlechtických rodů. Nezapomněli jsme ale samozřejmě ani na ty, které široké veřejnosti často unikají, a to i přesto, že se na chodu českých dějin výrazně podílely.

Putování po stopách šlechtických rodů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku by mohlo být skutečně dlouhou poutí. V našich krajích šlechta zanechala stovky hradů, zámků a usedlostí, o které stovky let pečovala. Společně s církví patřila v minulosti k největším vlastníkům půdy u nás. Dnes česká šlechta představuje úzký okruh pětadvaceti až třiceti rodin. O svůj majetek na území bývalého Československa přišla v několika etapách. Poprvé po vzniku Československé republiky, která šlechtě příliš nepřála, podruhé před začátkem druhé světové války. Velký odliv modré krve následoval po jejím ukončení vlivem prezidentských dekretů. K dalším velkým exodům aristokratů došlo po únoru 1948, kdy komunisté označili celou aristokracii za kolaboranty, a po srpnu 1968. S listopadem 1989 svítla urozeným potomkům naděje na navrácení majetku. K nejúspěšnějším restitucentům patří Lobkowiczové, Colloredo-Mansfeldové, část rodu Kinských, orlická větev Schwarzenbergů, Kolowratové či potomci rodu Sternbergů.

Nostitzové

Nostitz je jméno starého šlechtického rodu původem z Horní Lužice, kde vlastnili sídlo Nostice u Budyšína, a který se brzy rozšířil také do Slezska, Čech a Polska. V písemných zprávách se objevuje rod již roku 1280. Do Čech se dostali Nostitzové v první třetině 16. století, když Hanuš Nostitz, zprvu usazený v Praze, získal statek Ruda. Mezi českou šlechtou se jako první prosadil Ota Nostitz. Během stavovského povstání stál na císařově straně, stal se říšským dvorským radou, po konfiskacích roku 1620 koupil Sokolov, Řehlovice, Hlíňany a domy na Malé Straně. Protože neměl potomstvo, odkázal svůj majetek synovi Janu Hartvikovi. Tehdy

se rod rozdělil do dvou hlavních českých větví - rokytnické a rienecké. Nostitzové byli důležitými mecenáši a osvícenci. Významně se podíleli na sbírkách Národního muzea, stojí za založením mnoha zámků a církevních staveb. V pražské architektuře je reprezentuje Nostitzovo divadlo. Významnou současnou představitelkou rodu je Mathilda Nostitzová, která se do Čech vrátila v roce 1990 a stala se patronkou nevidomých.

Kinští

Jméno šlechtického rodu vzniklo z původního jména Vchynský. Prvním známým předkem byl podle historiků Martin z Medvědice. V roce 1307 přijali jméno podle tvrže Vchynice na Litoměřicku a psávali Vchynští ze Vchynic podle svého působiště až do začátku třicetileté války. Počátkem 17. století byli povýšeni do stavu říšských hrabat a v 18. století jedna z větví dokonce do stavu knížecího. Podobnost erbů s pány Tetaury z Tetova (tři vlčí zuby) zadala podnět k hypotetickému příbuzenství. Zástupci rodu Kinškových zastávali nejvyšší posty ve správě Českého království i celé Habsburské monarchie. Proslulým se stal jejich chov kladrubských koní. Počátkem 18. století se rod dělí na Chlumickou a Knížecí větev, která se dále dělila na Chocenskou, Kosteckou a Peruckou. V 19. století podporovali národní obrození a přispěli ke vzniku matice české. Kinští restituovali Kostelec nad Orlicí, Chlumeck nad Cidlinou, Kost a Žďár nad Sázavou. O navrácení rodového majetku v hodnotě 40 miliard korun se hlásil i František Oldřich Kinský, který se ho u českých soudů po léta domáhal. V roce 2009 zemřel v Argentíně a jeho případ došel až k soudu ve Štrasburku. Ten rozhodl o odškodnění ve prospěch syna Carllose.

Sternbergové

Rod hrabat ze Sternbergu patří k nejstarším šlechtickým rodinám v zemi. Jde o jediný rod, který byl odedávna v panském stavu. Podle legendy pocházejí Sternbergové od Kašpara, jednoho ze tří biblických králů, kteří se přišli poklonit do Betléma narozenému Ježíškovi. Hvězda, kterou rod nese v erbu, je tedy hvězdou betlémskou. Rod založil údajně Diviš z Divišova. V okolí Olomouce, na svém hradě Sternberku, žili Sternbergové několik století. Příslušníci rodu Sternberků výrazně ovlivňovali politické události své doby a zastávali i ty nejvyšší zemské a církevní úřady. Zdeněk ze Sternberka byl vůdcem a zakladatelem Zelenohorské jednoty, bojující proti Jirmu z Poděbrad. Rod se rozštěpil na dvě větve, a to holicou a konopišskou. Holicá větev vymřela v roce 1712. Po roce 1990 patří k majetku rodiny Český Sternberk, Jemniště, Březina, Častolovice a Zámuky. Vedle českého rodu Sternbergů žila i slezská linie Sternberg-Rudelsdorf.

Harrachové

Rod Harrachů pochází z česko-rakouského pomezí, z Kaplicka. Ve 14. století žili Harrachové stále na obou stranách zemské hranice. Některé statky získali v Rakousku, jiné od jihočeských Rožmberků v Čechách. Velký vzestup rodiny nastal v 16. století, kdy byl rodu přiznán panský stav a stav svobodných pánů v Rakousku, v Říši i v Čechách. I když jsou Harrachové titulárně hrabata, patří od roku 1829 do kategorie říšských knížat s právem oslovení „Osvícenosti“. Podle rodiny je nazvaná obec Harrachov v Čechách, kde od začátku 18. století byla známa sklářská

huť se sklářskou výrobou. O hraběti Janovi Harrachovi se traduje, že do Čech přivezl první lyže. To sice není pravda, ale u zrodu krkonošského lyžování skutečně stál. K hlavním sídlům rodu v Čechách patří Jilemnice, Strkov a Hrádek u Nechanic, na Moravě pak Velké Meziříčí a Janovice u Rýmařova.

Czerninové

Svůj původ odvozují Czerninové od prastarého českého panského rodu Drslavců, jejichž prapředek vykonával ve 12. století funkci kastelána plzeňského hradu. Nikdy nepustili své původní sídlo v Chudenicích v západních Čechách. Vlastní linie sedmástoletí přišli o nezávislost v roce 1945. Dědicem statku chudeničských Czerninů se před druhou světovou válkou stal hrabě Evžen Czernin. Vlastnil také zámky Petrohrad a Krasný Dvůr v severních Čechách a jihočeský Jindřichův Hrádek. Jeho starší syn Karel Evžen padl jako příslušník wehrmachtu. Naopak Czernin z vinařské větve byl vězněn v nacistickém žaláři. Chudeničské větvi byl proto majetek zkonfiskován podle Benešových dekretů, zatímco vinařské rodině byl zámek Dymokury odnat v roce 1948 a v restituci navrácen. Hlavním sídlem rodu jsou Dymokury.

Collaredo-Mannsfeldové

Původně durýnský, podle jiných autorů sváb-ský, rod pochází už z 11. století. Do Čech se Collaredové dostali v době třicetileté války, již se účastnili na straně císařských vojsk. O dva roky později získali bratři Jeroným a Rudolf východočeské panství Opočno. V roce 1763 další z příslušníků rodu František Gundakar po sňatku s Marií Isabelou

Hildprandtové z Ottenhausenu

Hildprandtové pocházejí původně z Tyrolska. Na konci 16. století se s nimi setkáváme v Čechách. Snažili se pozvednout průmyslovou výrobu na Blatensku. Rodina nechala vystudovat významného vědce Jana Evangelistu Purkyně. Na českém území vlastnili mnohé statky, například Krakovec, Kanice nebo Radnice. Blatná byla potomkům rodu vrácena v restituci.

Bukůvkové z Bukůvky

Původně vladická rodina žijící v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Vlastnila statek Bílá Lhota, Žádlovice, Líšnici u Zábřehu. V roce 1719 získali stav svobodných pánů. Hrabě Michal Bukůvka byl velkým mecenášem hudebního života v Brně. Rod vymřel po meči v polovině 20. století.

Oppersdorfové

Na počátku dynastie byl Jan z Oppersdorfu, bojoval v habsburských službách proti Turkům na straně Ferdinanda I., jemuž také pomáhal potlačit povstání českých stavů. Za odměnu dostal zkonfiskovaný majetek statků v Dubu a Frýdstejně. Další statky získal

věnem a jiné nakoupil - například Osečnou, Heřmanův Městec, Týniště nad Orlicí a Častolovice. Zemřel v roce 1584 bez dědiců. Oppersdorfové se angažovali ve vinařské oblasti okolo Hodonína, statky měli na severní Moravě a od roku 1636 ovládli také frýdecké panství.

Parishové ze Senftenbergu

Parishové jsou podle pověsti potomky Roberta de Paris, který přišel do Anglie s Vilémem Dobyvatelem. V průběhu dějin rodina ztratila své majetky v jižním Walesu. V roce 1815 zakoupil zástupce rodu zámek Žamberk ve východních Čechách. O rok později byl Parishům potvrzen rakouský šlechtický stav a český inkolát (historická obdoba dnešního občanství). Následně byli povýšeni do stavu svobodných pánů s predikátem „ze Senftenbergu“ (tedy Žamberku).

Zierotínové

Zierotínové působili převážně na severní Moravě. Jejich původ se odvozuje od Bluda z Bludova, který byl makrabécím purkrabím v Přerově. Přídomek „ze Zierotina“ začali členové rodu používat na konci 12. století, kdy získali stejnojmennou vesnici Žerotín na Olomoucku. Původem stará moravská vladická rodina byla roku 1478 povýšena do panského stavu a roku 1496 získal Jan starší ze Žerotína Velké Losiny společně se šumperským panstvím. Kromě toho jeho rodina vlastnila panství Břeclav, Kólin, Moravskou Třebovou, Starý Jičín, Strážnici a Židlochovice.

Bubnové z Litic

Nejstarším známým předkem rodu byl Stacho z Hrádku, o němž se dochovály zprávy ze 14. století. Hlavním a trvalým sídlem rodu byly Doudleby nad Orlicí, které rod získal v roce 1562. Proslulým zástupcem rodu se stal Heřman z Bubna, který v 16. století bojoval v tureckých válkách a přivezl si jako trofej lví kůži, na níž se nechal uložit do hrobu. Při zámku Doudleby založili potomci roce 2006 oboru.

Belcredi

Hrabata Belcredi mají svůj původ v Lombardii. Do Českých zemí přesněji na Moravu, se rod dostal až v polovině 18. století. Sňatek Antonína Belcredi s baronkou Marií Theodorou z Frevenfelsu přinesl rodu statek Eisen. V téže době získali Belcredi Jimramov. Současný zástupce rodu Richard Moric Belcredi pracoval pro Svobodnou Evropu a byl švýcarským velvyslancem. V restituci mu byl navrácen zámek v Brodce u Prosejova.

Bergerové z Bergenthalu

Věhlas rodiny založil Johann Wenzl Berger, který zdědil otcův obchod s plátnem v Hostinném a vybudoval z něj velkoobchod. Získal statky Fořt a Studenec u Vysokého Mýta. Poté byl roku 1811 povýšen do šlechtického stavu s predikátem „z Bergenthalu“ a o čtyři roky dosáhl stavu rytířského.

Larischové z Moennichu

Larischové jsou známí již na počátku 14. století jako vážená hornoslezská šlechtická rodina. Od roku 1569 drželi rytíř Larischové panství Karviná. V 17. století byla Larischům udělena hodnost svobodných pánů s predikátem „ze Lhoty a Karviné“ a povoleno užívání erbu. O století později byli povýšeni do českého hraběcího stavu. Sňatek Johanna Josefa s baronkou Annou z Moennichu spojil jména Mönnich a Larisch.

Dobrzenský z Dobrzenic

Podle legendy pochází rod od kouřimských knížat, pozdějších Slavníkovců. Také erb je opředen pověstmi. Podle nich byl prapředek rodu zabit v pohanských zemích a nalezen díky zázračnému setkání s čápem, který žil na jeho statku a jehož využil jako poštovního holuba. Od 18. století byl ve vlastnictví Dobrzenských zámek Choťeboř, členové rodu žili převážně na území východních Čech.

Mannsfeldovou získal panství Dobříš a Oborístě, spolu s nimi i jméno a erb rodu, později zdědil ještě Nepomuk a Zelenou Horu. Se svými potomky se začal psát z Collaredo-Mannsfeldu. Další příslušníci rodu většinou sloužili ve vojsku nebo působili ve státních službách. Rod Collaredo-Mannsfeldů o svůj majetek přišel v roce 1942, kdy jej zabavilo gesta-

po na základě rozhodnutí říšských soudů. Jež šlechtický rod označily za nepřátele Německa. V současnosti žijí převážně v zahraničí. Strýdávě u nás žije Jeroným Collaredo-Mannsfeld na zámku v Dobříši. Rod restituoval Zbír-oh, soudí se o Opočno.

ZDROJ: PETR MAŠEK, ŠLECHTICKÉ RODY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU OD BÍLÉ HORY DO SOUČASNOSTI, ARGO 2010

FOTO: JIŘÍ JIROUŠEK, WWW.NEBESKE.CZ